

Samuel Bjørk

De jongen in de sneeuw

UITGEVERIJ
XL
DEVENTER

1

De tienjarige jongen met de krullen probeerde zo stil mogelijk op het bankje van het roeibootje te blijven zitten. Hij keek even naar zijn vader, die aan de riemen zat, en merkte dat hij helemaal warm werd van binnen. Hij was weer bij papa. Eindelijk. Sinds de vorige keer had het een poosje geduurd, nadat mama had gehoord wat er tijdens zijn vorige bezoek was gebeurd. In het huisje van papa diep in het bos, bijna boven op de berg, dat mama een krot noemde. Hij had geprobeerd uit te leggen dat hij het niet erg vond dat papa geen eten kookte zoals mama en dat hij in huis rookte en dat hij een geweer in de woonkamer had. Dat was om op ruigpoothoenders te schieten, niet op mensen, maar mama had niet willen luisteren en zelfs de politie gebeld, of misschien niet de politie, maar wel iemand die aan de keukentafel met hem was komen praten en aantekeningen in een boekje had gemaakt. Daarna had hij papa niet meer gezien. Tot vandaag.

De jongen van tien zou graag vertellen dat hij sinds de vorige keer boeken had gelezen. Over vissen. Uit de bibliotheek. Dat hij nu van veel vissen de namen wist – marene, trekzalm, forel, Atlantische zalm – en dat hij wist dat er in meertjes als dit geen snoeken zaten, omdat die zich graag tussen het riet verstop-

ten. Hier was geen riet, alleen zachte veengrond bij de oever, maar hij zei niets, want dat had hij afgeleerd. Als je uit vissen was, kon je beter niet praten, of alleen heel zachtjes als papa eerst iets zei.

‘Ons eerste tochtje op het Svarttjønn dit jaar,’ fluisterde papa, en hij lachte tegen hem van achter zijn baard.

‘Ieder jaar weer magisch,’ fluisterde de jongen terug, en hij voelde die zalige warmte weer door zijn lijf stromen toen hij zijn vader zag knipogen.

De jongen had al vaak geprobeerd om het mama uit te leggen. Dat van papa. Dat hij hier zo graag kwam. De vogels voor het raam. Dat het naar bomen rook. Dat geld niet altijd belangrijk was, dat het niet papa’s schuld was dat ze zijn tekeningen niet wilden kopen, dat je best warm kon eten zonder eerst je handen te wassen, en zonder tafelkleed. Maar daar wilde ze niets over horen, en hij had soms zoveel moeite om de woorden te vinden dat hij het maar had opgegeven.

Bij papa zijn.

Hij keek naar de wolken op en hoopte dat ze gauw zouden wegtrekken. Een heldere sterrenlucht. Dan kwamen de vissen. Hij richtte zijn ogen weer op zijn vader, op de sterke armen die de riemen zonder geluid door het bijna inktzwarte water trokken, en hij had zin om te zeggen dat hij ook een beetje had ge-

oefend en dat hij het binnenkort zelf zou kunnen, de boot roeien, maar hij zei niets. Hij had niet geoefend op de sportschool waar mama naartoe ging – daar mochten geen kinderen komen –, maar thuis op zijn kamer. Hij deed nu al bijna een jaar bijna elke middag push-ups en sit-ups, maar ja, hij had zichzelf in de spiegel bekeken en zijn spieren waren niet zoveel steviger geworden. Toch had hij een plan. Volgende zomer misschien. Dan had het misschien gewerkt. De jongen met de krullen zag het voor zich. Hij zou het hek uit komen met zijn rugzak om, misschien met een van die T-shirts aan die de mannen op mama's sportschool droegen, met forse armen en sterke spieren waarmee je de boot goed kon roeien; dan kon papa op het bankje achterin zitten, terwijl hij de riemen door het water trok.

‘Geen vistochtje zonder een biertje,’ fluisterde zijn vader, en hij knipoogde weer, terwijl hij een hand tussen zijn benen door stak en nog een bierblikje opentrok.

De jongen knikte, al wist hij dat dit een van de dingen was waarover mama had gepraat met de mensen die bij hen thuis waren geweest: dat papa te veel dronk en hoe onverantwoordelijk dat was. Het Svarttjønn. Dat geheime, heerlijke bergmeertje waar maar weinig mensen vanaf wisten, en nu waren ze hier met zijn tweeën, dus probeerde hij er niet aan te

denken. Dat mama had gezegd dat er een eind aan zou komen. Aan die bezoeken bij papa. Dat dit misschien voor het laatst was.

‘De eerste hengel?’ fluisterde zijn vader en hij legde de riemen in de boot.

‘Vlieghengel of werphengel?’ fluisterde de jongen terug. Hij wist dat dit belangrijk was, ook al begreep hij nog niet precies waarom.

Zijn vader nam een slok uit het bierblikje, keek even naar de wolken en staaarde over het donkere water.

‘Wat denk jij?’

‘Werphengel?’ zei de jongen, eerst een beetje onzeker, maar hij voelde zich helemaal warm worden toen zijn vader glimlachend knikte en de hengeldoos opende die naast hem op het roeibankje stond.

‘Voor vliegvisserij is het te donker, vind je ook niet?’

‘Vind ik ook,’ zei de jongen. Hij keek even naar de wolken, alsof hij nog niet had gemerkt dat de hemel niet zo helder was als hij zou moeten zijn.

‘Hier,’ zei zijn vader toen hij het felgekleurde vishaakje aan het einde van de lijn had bevestigd.

Het moment waarop zijn handen de stok van zijn vader overnamen, voelde plechtig aan. En al wist de jongen wat zijn vader wilde zeggen, hij deed net alsof hij iets nieuws leerde toen papa nog eens fluisterde: ‘Niet te ver uitwerpen, zodat we niet tot op de bodem komen, oké?’

‘Oké,’ zei de jongen, en hij zwiepte de hengelstok over de rand van de roeiboort.

Haspel vasthouden. Stok optillen. Naar achteren. Precies op het juiste moment loslaten. Opnieuw werd de jongen helemaal warm toen de gekleurde vishaak door de lucht vloog, met een haast geluidloos plonsje op het zwarte water neerkwam en hij aan zijn vaders blik zag dat hij alles goed had gedaan.

‘Niet te ver,’ fluisterde zijn vader, terwijl hij een nieuw biertje van onder uit de boot opentrok. ‘Een klein rukje. Voorzichtig.’

Hij deed wat zijn vader zei en kreeg meteen zin om aan zijn moeder te vertellen dat ze het mis had. Deze boot. Dit meertje. Hij wilde graag bij papa zijn, wat die mensen met hun notitieboekjes ook beweerden. Misschien kon hij hier wel komen wonen. De vogels voeren. Helpen met het dak. De losse planken van de trap repareren. De gedachte aan hoe heerlijk dat zou zijn nam hem zozeer in beslag dat hij bijna vergat dat hij de hengel vasthield.

‘Beet!’

‘Wat?’

‘Je hebt beet!’

De jongen schrok op toen hij de hengelstok zag doorbuigen. Hij draaide aan de haspel, maar kon er bijna geen beweging in krijgen.

‘Groot!’ riep hij, en hij vergat helemaal dat hij eigen-

lijk stil moest zijn.

‘Shit,’ zei zijn vader, die op het bankje aan de achterkant ging zitten. ‘Bij de eerste worp al. Ben je niet aan de bodem blijven hangen?’

‘Geloof... het... niet...’ zei de jongen, terwijl hij uit alle macht draaide. Dat ging zo zwaar dat de boot langzaam naar de oever afdreef.

‘Het is hier ook zo ondiep,’ zei zijn vader, en hij stak zijn arm over de rand.

De jongen voelde zich weer warm worden.

‘O, jesus!’

‘Wat is er?’

‘Niet kijken, Thomas,’ riep zijn vader plotseling, terwijl datgene wat er aan de haak zat naar boven kwam.

‘Papa?’

‘Ga in de boot liggen. Niet kijken!’

Hij had best willen luisteren, maar zijn oren werkten niet mee. ‘Papa?’

‘Liggen, Thomas, niet kijken!’

Dus keek hij toch. Naar het meisje dat beneden in het water lag. Haar blauwwitte gezicht. Haar wijd open ogen. De natte kleren die om haar heen dreven – niet genoeg om mee door het bos te lopen.

‘Papa?’

‘Ga nou goddomme liggen, Thomas!’

Meer zag de jongen niet, want zijn vader schoot plot-

seling over de roeibanen heen en duwde hem op de bodem van het bootje.

2

Niet dat Karoline Berg aan vlieg angst leed. Dat gebruikte ze alleen maar als smoes. In werkelijkheid was ze bang om waar dan ook naartoe te gaan. Ze bleef het liefst thuis. De dagelijkse sleur beviel haar prima. Sterker nog: die had ze nodig.

‘Kun jij niet naar mij toe komen, mama?’

‘Dat zou ik graag doen, Vivian, maar je weet: die vlieg angst van mij...’

‘Dan kom je toch met de trein?’

‘Zestien uur hermetisch opgesloten zitten in een doos, samen met een stel onbekenden?’

‘Nee, dat snap ik, maar ik wil zo graag dat je me ziet dansen.’

‘Maar ik heb je toch al zien dansen? Heel vaak zelfs.’

‘Jawel, maar dit is het Cultuurhuis van Bodø niet. Dit is de Opera van Oslo, mama. De Opera, weet je wel? Ik heb je toch verteld dat ik tot het ensemble van Alexander Ekman ben toegelaten? Ik ga *Het Zwanenmeer* dansen. *Het Zwanenmeer!* Retegoed, toch?’

‘Vivian, dat is fantastisch. Gefeliciteerd, schat.’

‘Je roest daar vast in het noorden, mama, zo helemaal in je eentje. Kun je nou niet eens naar Oslo

komen? Dan gaan we uit eten. Ken je Maaemo? Dat staat in de Michelin-gids en zo, we kunnen toch...'

Natuurlijk wilde ze haar dochter zien dansen.

God nog aan toe, ze wilde niets liever.

'We zien elkaar wanneer je weer thuiskomt – zullen we het zo afspreken?'

'Natuurlijk, mama. Zeg, ik moet ervandoor, we hebben repetitie. Alles goed met jou?'

'Alles goed, maak je maar niet druk om mij.'

'Oké, mama, we spreken elkaar nog.'

'Doen we.'

Hoe had het in godsnaam zover kunnen komen dat de dagen gewoon maar verstreken?

Hoe zag haar leven eruit, dat leven waarvan ze had gedroomd?

Tweeënveertig was ze, maar ze voelde zich honderd. Iedere zaterdag smörrebröd met garnalen in Sydvest, en ze zeiden het niet hardop, maar in haar hart wist ze dat ze uitgelachen werd. Door haar vriendinnen. Nog steeds dezelfde als jaren geleden op de middelbare school. Eindexamen, en zij was degene die iets wilde. Naar India. Naar Afrika. Appels plukken in Guatemala. Op straat in Amsterdam gitaar spelen. De anderen hoefden niet zo nodig; die gingen trouwen en kinderen krijgen, bij de gemeente werken, in de supermarkt. Ze wilden in elk geval niet uit Bodø weg, maar nu leek het wel alsof iedereen overal was

geweest, alleen zij niet.

Twee jaar geleden was Vivian in het voorjaar in Oslo op auditie geweest. Die sterke, lieve Vivian, die zich zo plotseling had aangediend, bijna uit het niets. Het vliegveld van Bodø. Waarvandaan vliegtuigen naar de hele wereld vertrokken en waar NAVO-soldaten op oefening kwamen. Karoline Berg was twintig geweest, een zorgeloos type. Hij kwam uit Engeland en had haar met een dikke buik en zonder zijn adres achtergelaten.

Zijn schuld? Luke Moore, uit Leeds, die vlotte piloot met zijn donkere krullen.

Dat je nooit ergens bent geweest, Karoline, dat heb je alleen maar aan jezelf te wijten.

Ze woonde in een flatje op tweehonderd meter van het vliegveld, maar ze was er nog nooit geweest. Ze was nergens geweest.

Gaan jullie nou toch naar Alicante, daar is het toch zooo mooi.

Mette. Die eigenlijk haar beste vriendin was geweest, maar nu niet meer – man, kinderen, mooi huis in Hundstad, iedere zomer met vakantie naar verre bestemmingen.

Allemachtig, Key West, ik had wel gehoord dat het daar mooi was, maar ben je niet goed bij je hoofd?

Synnøve. Die op de lagere school nauwelijks tot tien kon tellen, maar later een ondernemer uit Harstad